

prima instanță: I. Dutca
instanța de apel: A. Pahopol, V. Negru, V. Sîrbu

dosarul nr. 2rac-33/18

DECIZIE

7 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Brokervam Service”, reprezentată de avocatul Mircea Patrachi

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Brokervam Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vaptos” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vaptos”, casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 22 februarie 2017 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 13 octombrie 2016, SRL „Brokervam Service” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vaptos” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că potrivit capitolului 2 al contractului nr. 81 din 1 ianuarie 2014, încheiat între SRL „Brokervam Service” și SRL „Vaptos”, SRL „Brokervam Service” a acordat servicii ce țin de operațiunile vamale, privind declararea mărfurilor, prestarea serviciilor în domeniul vămuirii, iar pârâtul urma să achite aceste servicii și taxele plătite de către SRL „Brokervam Service”.

Menționează că în capitolul 7 al contractului nominalizat, a fost stabilit că după efectuarea serviciului, părțile semnează facturile fiscale, iar din momentul semnării facturilor fiscale, SRL „Vaptos”, în termen de 3 zile lucrătoare, urmează să achite costul serviciilor.

Totodată, în capitolul respectiv a fost prevăzut că în cazul nerespectării termenelor de achitare, beneficiarul este obligat să achite o penalitate, începând cu

a patra zi din momentul semnării facturilor fiscale, în mărime de 3 % din suma neachitată.

Susține că prestarea serviciilor de către SRL „Brokervam Service” este confirmată prin actul de verificare din 28 septembrie 2016, semnat de SRL „Vaptos”, iar suma datoriei față SRL „Brokervam Service”, la data de 25 aprilie 2016, constituie 9219,99 lei.

Notează că datoria în sumă de 9219,99 lei a fost achitată la 13 septembrie 2016.

Astfel, ținând cont că datoria a fost achitată cu întârziere, consideră că pârâtul urmează să achite dobânda de întârziere în mărime de 1448,89 lei și penalitatea în mărime 109392,10 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 512-514, 572 alin. (1) și (2), 617, 619 Cod civil, 260-261 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” a dobânzii de întârziere în sumă de 1448,89 lei, a penalității în sumă de 109392,10 lei și a cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat în sumă de 3325,22 lei și asistență juridică în sumă de 3500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 22 februarie 2017, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” suma de 49787,94 lei cu titlu de penalitate, suma de 1448,89 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 1537,10 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat și suma de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017 a fost admis apelul declarat de SRL „Vaptos”, casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 22 februarie 2017 și emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” dobânda de întârziere în sumă de 1448,89 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 500 lei și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 270 lei.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La 4 decembrie 2017, SRL „Brokervam Service”, reprezentată de avocatul Mircea Patrachi a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

În context susține că nu este de acord cu concluziile instanței de apel precum că creditorul SRL „Brokervam Service” nu are dreptul să solicite încasarea penalității, deoarece la semnarea actului de verificare, la 28 septembrie 2016, datoria debitorului a fost stinsă, iar la momentul acceptării executării obligației,

creditorul nu a rezervat expres dreptul de a pretinde încasarea respectivelor dobânzi.

Or, prin reclamația înaintată către debitorul SRL „Vaptos” la 12 septembrie 2016, SRL „Brokervam Service” și-a manifestat clar intenția de a încasa inclusiv și penalitățile ce decurg din contract, astfel decăzând necesitatea unei confirmări suplimentare în vederea pretinderii încasării dobânzii și penalității.

Menționează că SRL „Vaptos” nu a ridicat excepția de neexecutare în baza art. 626 alin. (3) Cod civil, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, dar a făcut acest lucru în cadrul examinării apelului, ce în opinia recurentului este incorect, deoarece SRL „Vaptos” era obligată să prezinte toate obiecțiile și probele în prima instanță, prin intermediul referinței, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a le prezenta la o dată ulterioară.

În circumstanțele descrise, consideră că instanța de apel la soluționarea speței, greșit a aplicat prevederile art. 626 alin. (3) Cod civil și nu a ținut cont de dispozițiile art. 186 și 372 CPC.

La 23 ianuarie 2018, SRL „Vaptos” a depus referință la recursul declarat de SRL „Brokervam Service”, reprezentată de avocatul Mircea Patrachi, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 septembrie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 78), careva date despre recepționarea acesteia de către recurentă la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei, SRL „Brokervam Service” înaintând acțiunea în instanța de judecată împotriva SRL „Vaptos”, a solicitat încasarea de la SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” a dobânzii de întârziere în sumă de 1448,89 lei, a penalității în sumă de 109392,10 lei și a cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat în sumă de 3325,22 lei și asistență juridică în sumă de 3500 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, a încasat din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” suma de 49787,94 lei cu titlu de penalitate,

suma de 1448,89 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 1537,10 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat și suma de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către SRL „Vaptos”, instanța de apel l-a considerat întemeiat și, casând integral hotărârea primei instanțe, a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea SRL „Brokervam Service” a fost admisă parțial, a fost încasat din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service” dobânda de întârziere în sumă de 1448,89 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 500 lei și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 270 lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel, cu referire la art. 626 alin. (3) Cod civil, a reținut că la semnarea actului de verificare din data de 28 septembrie 2016, SRL „Brokervam Service” nu și-a rezervat dreptul de a pretinde plata penalităților pentru executarea obligațiilor cu întârziere și că la 28 septembrie 2016, careva restanțe față de SRL „Vaptos”, nu existau.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către SRL „Brokervam Service”.

Astfel, la caz se constată că la 1 ianuarie 2014, între SRL „Brokervam Service” în calitate de prestator și SRL „Vaptos” în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 81, prin care beneficiarul a împuternicit, iar prestatorul s-a obligat să efectueze în numele și pe contul beneficiarului declararea mărfurilor și unităților de transport, alte operațiuni în domeniul vămuirii, conform procedurii stabilite de legislația Republicii Moldova și Regulamentul cu privire la activitatea Brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii (f. d. 18 - 23).

Instanța de recurs reține că, potrivit pct. 7.2 din contractul menționat, părțile contractante, au convenit că la finalizarea operațiunii de vămuire a mărfurilor și a unităților de transport părțile semnează actul de prestare a serviciilor cu evaluarea serviciilor prestate, costul total a serviciilor, suma cheltuielilor suportate adăugător și suma totală efectuării achitării. Beneficiarul va achita suma restantă în timp de 3 zile bancare din momentul semnării actului de prestare a serviciilor. În caz contrar va achita o penalitate în mărime de 3 % din suma neachitată la timp, pentru fiecare zi de întârziere.

Așadar, la caz este cert că la data de 13 septembrie 2016, SRL „Vaptos” avea o datorie față de SRL „Brokervam Service”, în baza contractului de prestare a serviciilor din 1 ianuarie 2014, în mărime de 9219,99 lei, formată din suma de 8099,99 lei la data de 1 ianuarie 2016 și din suma de 1120 lei la data de 25 aprilie 2016.

Or, datoria respectivă și achitarea ei la data de 13 septembrie 2016, a fost confirmată de SRL „Vaptos” prin actul de verificare reciprocă din 28 septembrie 2016 (f. d. 15).

Conform art. 602 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Iar potrivit art. 624 alin. (1) Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Raportând la caz prevederile enunțate, în coroborare cu dispozițiile art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil, care statuează că temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, instanța de recurs relevă drept justă concluzia primei instanțe că SRL „Vaptos” nu și-a executat obligațiile contractuale de plată pentru serviciile prestate în termenii stabiliți la pct. 7.2 din contractul de prestări servicii nr. 81 din 1 ianuarie 2014

Or, reținerea instanței de apel în sensul că la semnarea actului de verificare reciprocă din data de 28 septembrie 2016, SRL „Brokervam Service” nu și-a rezervat dreptul de a pretinde plata penalităților pentru executarea obligațiilor cu întârziere, este una lipsită de suport.

Și asta deoarece, clauza penală a fost inserată în mod expres la pct. 7.2 din contractul de prestări servicii nr. 81 din 1 ianuarie 2014 încheiat între SRL „Brokervam Service” și SRL „Vaptos”, acesta fiind în vigoare până la moment.

Astfel fiind, în cazul în care clauza penală a fost stipulată expres pentru situațiile de executare cu întârziere a obligației, creditorul va putea cere pe lângă executarea obligației și plata penalităților.

Mai cu seamă că la caz, clauza penală poartă un caracter sancționator și nu unul compensatoriu.

Drept urmare, actul de verificare reciprocă cu privire la datoria de bază a beneficiarului SRL „Vaptos” față de SRL „Brokervam Service”, rezultată din contractul de prestare a serviciilor, nu poate anula de la sine o clauză contractuală în vigoare, care direct prevede că în cazul în care nu va fi achitat costul serviciului de care a beneficiat, beneficiarul urmează să achite o penalitate în mărime de 3 % din suma neachitată la timp, pentru fiecare zi de întârziere (f. d. 21).

Pe cale de consecință, instanța de recurs menționează dispozițiile art. 619 alin. (2) Cod civil, potrivit cărora în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel, nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus, cât și ale art. 585 Cod civil, care indică că în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Cu referire la prevederile enunțate, având în vedere că SRL „Vaptos” s-a aflat în întârziere pentru achitarea datoriei în sumă de 9219,99 lei, prima instanță

just a încasat din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service”, dobânda de întârziere în sumă de 1448,89 lei, calculată până la data achitării datoriei de către SRL „Vaptos” la 13 septembrie 2016.

De altfel, având în susținere și prevederile art. 94 alin. (1) și 96 alin. (1), (1¹) CPC, se atestă și corectitudinea concluziei primei instanțe de încasare din contul SRL „Vaptos” în beneficiul SRL „Brokervam Service”, proporțional părții admise din acțiune a sumei de 1500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și a taxei de stat în sumă de 1537,10 lei.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Brokervam Service”, reprezentată de avocatul Mircea Patrachi.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriai Chișinău sediul Ciocana din 22 februarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Brokervam Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vaptos” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu